

noch te voelen). Dit eitandje waarvan de vorm den lezer duidelijk gemaakt wordt door de afbeeldingen in fig. 4 is 1,5 — 2 mM. groot. Vorm en plaatsing wijzen er zonder twijfel op, dat het slangetje de sneden in de schaal aanbrengt door zijdelingsche bewegingen van den kop.

Uit het ei, dat 4 Juli 's morgens enkele sneden vertoonde, vloeide langzaam eenig eiwit weg, telkens als het jonge slangetje in het ei bewegingen maakte. Opeens zag ik uit een der sneden schuim te voorschijn komen, een oogenblik later stak het slangetje voorzichtig zijn snuit naar buiten (fig. 2 benedenste fig.). Bij elke ademhaling van het slangetje ontweek nu geregeld een beetje schuim. Dit bleef zoo een tijdje voortduren, totdat het jonge diertje zijn kop weer terugtrok. Na een poosje kwam zijn snuit weer te voorschijn en begon het „bellen blazen” opnieuw. Ondertusschen was het aantal sneden in de eischaal nog met eenige vermeerderd. Nu eens stak het zijn snuit door deze, dan weer door gene snede. Eerst om 6 uur 's avonds, toen ik den stand van zaken nog eens ging opnemen, bleek het slangetje het ei verlaten te hebben. *) Op geen aanval van zoo'n pas uit het ei gekropen jongen *Python* verdacht zijnde, wilde ik het dier oppakken om het te verkooien, maar jawel, ik had buiten den waard gerekend en kreeg een zeer gevoeligen beet in mijn vinger. Het kunnen echte nijdasjes zijn, die jonge *Pythons*, als men ze verontrust. Ook onderling komt het weleens tot een soort van gevecht, waarbij ze met hoog opgerichten hals en opengesperden muil elkaar dreigend beloeren. Meestentijds echter liggen de slangetjes, de koppen ingetrokken, bewegingloos in een hoekje van de kist bij elkaar.

Zooals gezegd kroop het eerste slangetje 4 Juli uit het ei, het laatste deed 11 Juli zijn intrede in deze wereld; de meeste zijn verschenen tusschen 4 en 11 Juli. Het gewicht van een pas geboren *Python* bedraagt gemiddeld 150 Gr; zoo'n beestje heeft dan reeds de respectabele lengte van 75 cM. waarvan 10 cM. op rekening van de staart komt. De eerste vervelling heeft plaats gehad 12 dagen na de geboorte. In al dien tijd — en ik mag er wel bij zeggen: tot op het oogenblik, waarop ik dit schrijf — hebben de slangetjes geen voedsel tot zich genomen.

En hiermede stap ik af van mijn *Pythons*, waarover ik later nog eens hoop wat te kunnen vertellen. Ik heb echter nog een verzoek aan de lezers en wel meer speciaal aan de Oostkust-lezers van dit tijdschrift. Mocht een van die lezers eens een *Python*-nest vinden, welnu laat hij mij dan even per briefkaart of per telefoon waarschuwen (adres: Deli Proefstation). Ik kom dan gaarne, indien de afstand ten minste niet al te ver is en mijn werkzaamheden het mij veroorloven, zoo spoedig mogelijk de situatie persoonlijk opnemen. Bij zoo'n vondst dient men er evenwel voor te zorgen, dat de koelies het nest met het legsel volkomen intact laten. Dat is voor het verdere onderzoek van het hoogste belang. Berichten uit andere deelen van onzen Archipel, met bijzonderheden over het nest en legsel van *Python reticulatus* ev. van andere *Python*-soorten zijn mij natuurlijk eveneens zeer welkom.

Medan, 2 Augustus 1925.

J. C. VAN DER MEER MOHR.

*) In een ander geval vertoonde het ei 9.VII de eerste snede, 10.VII 's avonds was de slang nog aan het „bellen blazen”, pas 11.VII 's morgens had zij het ei verlaten.

VOGELGESCHREEUW EN BIJGeloOF IN DE MINAHASA (Uittreksel.)

— — — — —

Dat de uilen een belangrijke rol spelen in het bijgeloof van den Alfoer, valt licht te begrijpen. Hun onhoorbaar rondzweven, hun ernstig uiterlijk en nachtelijke levenswijze dragen er niet weinig toe bij om de uilen als geheimzinnige wezens te beschouwen.

De talrijke vogels, die overdag hun hoogste lied zingen, spelen in het bijgeloof geen rol, zelfs het lugubere gekras der kraaien telt niet. Geen regel zonder uitzondering. Slechts aan de geluiden van de *w a r a i n e n d o*, meer algemeen *b a k e k e* genoemd (*Rhamphococcyx calorhynchus*), wordt een bijzondere voorspellende beteekenis toegekend. Deze meerdere belangstelling in zijn gezang, zal hij vermoedelijk aan zijn verborgen levenswijze te danken hebben. Zijn gewoonte plotseling vlak voor den waarnemer den weg over te steken, zijn geluidlooze lage glijvlucht en zijn weer snel verdwijnen in het struikgewas, geven dezen vogel iets geheimzinnigs. Een korte beschrijving van deze alleen op Selébès voorkomende soort, is zeker niet misplaatst.

De *bakeke* is een koekoeksoort. (Dit moeten de lezers in Holland niet te letterlijk opvatten en vooral geen oppervlakkige vergelijking trachten te maken met de daar voorkomende koekoek. In den Indischen Archipel komen talrijke soorten van de familie der koekoeken voor, die in uiterlijken vorm zeer verschillen en slechts de klimpooten als voornaamste kenmerk gemeen hebben.) Nek en mantel zijn kastanjebruin, vleugels en staart blauwzwart met violetten glans, de benedenrug leikleurig zwart, voorhoofd en kruin loodgrijs. Keel en krop zijn kastanjebruin, de overige onderdeelen leizwart. De bovensnavel is geel, de punt wit en daarachter een zwarte band; de ondersnavel is zwart, met roode basis. De heer J. Hendrik VAN BALEN tracht in zijn boek „De dierenwereld van Insulinde” (waaruit ik bovenstaande beschrijving putte), alle in Nederlandsch-Indië voorkomende vogels met Nederlandsche namen te betitelen. Voor de *bakeke* geeft hij den naam *prachtsnavel* op, een naam waarmede een ieder zich vereenigen kan die eenmaal het voorrecht heeft genoten dezen prachtige vogel van zeer nabij te mogen aanschouwen. Na deze kennismaking kunnen wij overgaan tot een beschrijving van zijn muzikale capaciteiten. Niet minder dan 4 verschillende geluiden heeft de *bakeke* op zijn repertoire, n.l. de *keke* (lach) dat klinkt als een langgerekte „he-e-e-e-eh”; de „*lowas*” een zacht gefluit; de „*kete*” een duidelijk hoorbaar, krachtig uitgestooten „hèh” en de „*mangolo*” een langgerekte, als door de neus uitgesproken „h-o-o-o-h”.

De „*kèkè*” op zich zelf is een minder gunstig teeken, hoewel niet bepaald slecht te noemen.

De „*lowas*” is een buitengewoon goed teeken, het geeft den hoorder materieel voordeel.

De „*ketè*” duidt op kracht en overwinning.

De „*mangolo*” is een slecht teeken en voorspelt ziekte of dood.

Men raadpleegt den *bakeke* vooral als men nieuwe tuinen wil aanleggen, of iets bijzonders wil ondernemen. (Voor heel belangrijke aangelegenheden raadpleegt men de *wara imbengie*). Bij het aanleggen van nieuwe tuinen, gaat men naar de plaats, waar het bosch ontgonnen moeten worden en let onderweg goed op of men de *bakeke* hoort. Men moet alle vier bovengenoemde geluiden hooren (gezamenlijk „*makapat*” geheeten), wil het teeken goed en volmaakt zijn. Het beste is natuurlijk wanneer men de „*makapat*” op de plek hoort waar de nieuwe tuinen worden aangelegd. Ontbreekt een of meer van deze 4 geluiden, dan keert men den volgenden dag terug, om het ontbrekende nog te hooren. Heeft men eenige malen een tevergeefschen tocht gedaan, dan is dit een ongunstig voortteeken en men gaat een andere plaats uitzoeken om de tuinen aan te leggen, waarop de *bakeke* opnieuw geraadpleegd wordt. Dit gebeurt ook, wanneer het eerste geluid dat men van de *bakeke* te hooren krijgt, de *mangolo* is.

Op jacht zijnde voorspelt de „*kèkè*” gevolgd door de „*lowas*” een groote jachtbuit.

Ook bij de *bakeke* wordt wel degelijk rekening gehouden met de plaats waar de vogel zit, als hij één der bovengenoemde geluiden voortbrengt. Zit hij op een dooden

tak dan is het een slecht teeken (dus evenals bij de wara imbengi wanneer hij de „mangoeni” laat hooren); zit hij echter op een jongen nog ongeopenden palmtak, dan versterkt dit het gunstige voorteeken. Evenzoo wanneer hij van tak tot tak naar boven springende, de verschillende geluiden laat hooren.

Iemand op weg zijnde beschouwt het als een gunstig voorteeken, als de bakeke voor hem dwars over den weg vliegt van links naar rechts en dan zijn „keke” laat hooren. Vliegt hij in de tegenovergestelde richting dan voorspelt dit ongeluk, de reiziger zal dan een weinig halt houden om het „kwade uur” te laten voorbijgaan.

L. COOMANS DE RUITER.

MEDEDEELINGEN VAN DE VEREENIGING.

Algemeene vergadering. — De Algemeene Vergadering zal plaats vinden op Zaterdag 23 Januari 1926 des avonds te 6u. 30 in het gebouw der Koninklijke Natuurkundige Vereeniging, Koningsplein Z 11, te Weltereden. Voorzitter en penningmeester zullen verslag uitbrengen over den toestand der vereeniging in het afgelopen jaar, terwijl voorts ter sprake zal komen de verdere uitgave van populaire werkjes.

Den volgenden dag zal door de afdeeling Batavia een excursie naar Tjilintjing gemaakt worden.

Afdeeling Soerabaja. — Na de vacantie werden de werkzaamheden hervat met een vergadering op 25 Nov., waarin de Heer VAN OOSTEN sprak over de verschillende kustflora's van Java en meer in 't bijzonder de mangrovevegetatie behandelde. Hierna volgde op 29 Nov. een excursie naar de vloedbosschen aan den Grisseeschen weg, waar behalve op botanisch gebied ook interessante zaken, de visscherij in de tabaks betreffende, te zien waren. Op 10 Dec. trad hier voor den Kunstkring en onze afdeeling op de Heer Dr. DOCTERS VAN LEEUWEN met een interessante lezing over de Flora en Fauna van Java 's hoogste bergtoppen.

TER OVERNAME GEVRAAGD:

Max Weber. Die Säugetiere. Brieven met opgave van prijs te richten aan: J. C. v. d. MEER MOHR,
Deli proefstation Medan.